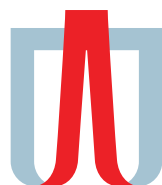

РІЧНИЙ ЗВІТ 2014

— УКРАЇНСЬКА ГЕЛЬСІНСЬКА СПІЛКА З ПРАВ ЛЮДИНИ —

РІЧНИЙ ЗВІТ 2014

УКРАЇНЬКА ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ ЛЮДИНИ

ЗМІСТ

АДВОКАЦІЯ	6
Закон «Про дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».....	6
Закон «Про люстрацію».....	9
Стосовно стратегії України щодо окупованих територій, зміни законодавства і правозастосувальної практики в цій сфері.....	10
Правове регулювання конфлікту з Росією.....	10
Порушення прав громадян з боку Прикордонної служби України при перетині кордону з тимчасово окупованим Кримом.....	11
Боротьба за скасування дискримінаційних положень Постанови Національного банку України щодо осіб з кримською реєстрацією.....	14
АНАЛІТИКА	15
Національна стратегія з прав людини.....	15
Підготовка «тіньових звітів».....	15
Робота із законопроектами.....	15
Інші активності.....	15
Запланована діяльність.....	16
Тенденції в сфері прав людини, що склали основу щорічної Доповіді «Права людини в Україні – 2014».....	16
Моніторингові візити до зони АТО.....	17
Моніторинг та адвокація ефективного виконання рішень міжнародних інстанцій в Україні.....	18
КРИМ – ЦЕ УКРАЇНА	19
Кримська польова місія з прав людини.....	19

СТРАТЕГІЧНІ СУДОВІ СПРАВИ	20
Проект «В'язні війни».....	20
Стратегічні справи, Виграні у 2014 році.....	20
Європейський суд захистив право українців на страйк.....	20
Європейський суд визнав, що підприємця майже рік незаконно тримали у психіатричній лікарні.....	21
Шахтар-пенсіонер відсудив у держави дві тисячі євро за невиконання Гірничого закону.....	21
Верховний суд України поставив крапку в справі Веренцова.....	22
Співпраця з Європейським центром захисту прав людини (ЕНРАС).....	22
Переклади рішень та інформаційних матеріалів Європейського суду.....	23
БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА	24
Мережа громадських приймалень УГСПЛ.....	24
ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ	26
Освітня програма «Розуміємо права людини».....	26
Освітній дім прав людини – Чернігів.....	27
Навчання суддів та адвокатів.....	28
ПОДІЯ РОКУ	29
Міжнародний фестиваль Docudays UA.....	29
Мандрівний фестиваль.....	30
ПІДТРИМАТИ ДІЯЛЬНІСТЬ УГСПЛ	31
ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ 2014	33
КОНТАКТИ	38

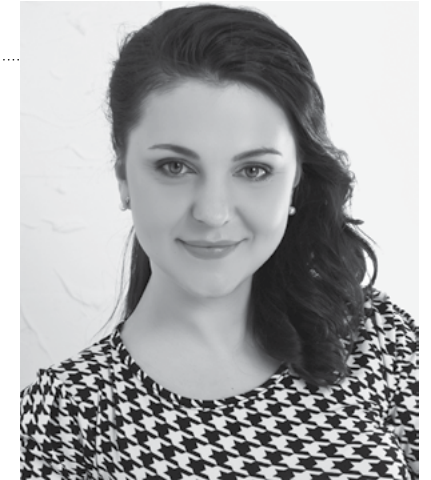
УКРАЇНЬСЬКА ГЕЛЬСІНЬСЬКА СПІЛКА З ПРАВ ЛЮДИНИ ВИСЛОВЛЮЄ ПОДЯКУ ЗА ПІДТРИМКУ: ПОСОЛЬСТВУ ШВЕЦІЇ В УКРАЇНІ, АГЕНТСТВУ США З МІЖНАРОДНОГО РОЗВИТКУ (USAID), ФУНДАЦІЇ ІНСТИТУТ ВІДКРИТОГО СУСПІЛЬСТВА, МІЖНАРОДНОМУ ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ, НАЦІОНАЛЬНОМУ ФОНДУ ДЕМОКРАТІЇ (NED), ФОНДУ ЧАРЛЬЗА СТЮАРТА МОТТА, ПРЕДСТАВНИЦТВУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В УКРАЇНІ, ПРОГРАМІ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ, РЕГІОНАЛЬНОМУ ЕКОЛОГІЧНОМУ ЦЕНТРУ (REC, МОЛДОВА), ФУНДАЦІЇ БУДИНКУ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ВСІМ, ХТО ДОПОМІГ ЗРОБИТИ РОБОТУ НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕФЕКТИВНІШОЮ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІШОЮ.

ТІЛЬКИ РАЗОМ МИ ДОСЯГНЕМО УСПІХУ!

Тетяна Печончик

Центр інформації про права людини

«Центр інформації про права людини співпрацює з УГСПЛ за багатьма темами і напрямками: спільно ми проводимо медіа-заходи, тренінги; видали дві книги про судові справи, що змінюють Україну. Співпрацюємо в ряді правозахисних коаліцій і груп. Гельсінська спілка – це драйвова команда людей, котрі люблять свою роботу і з якими легко працювати і товаришувати»

Олександра Матвійчук

Центр громадянських свобод

«В обличчі команди УГСПЛ завжди знаходимо надійного партнера для реалізації різного роду проектів та ініціатив. Впевнено можемо сказати, що УГСПЛ – це більше, ніж одна із найавторитетніших правозахисних організацій. Життя змушує кожного дня підтверджувати свою ефективність конкретними діями, і УГСПЛ та її члени гідно долають виклики сьогодення»

Людмила Козловська

Фундація «Відкритий Діалог»

«Українська Гельсінська спілка з прав людини – безумовно, одна з найдосвідченіших організацій в країні. Фундація «Відкритий Діалог» цінує роботу УГСПЛ в сфері прав людини.

УГСПЛ неодноразово підтримувала ініціативи Фундації «Відкритий Діалог» щодо звернень до українських і європейських політиків у сфері переслідувань демократичної опозиції в країнах Центральної Азії, захисту біженців, прав людини в цілому.

УГСПЛ надавала юридичну допомогу волонтеру Фундації «Відкритий Діалог» Сергію Лефтеру, котрий, будучи кореспондентом в Слов'янську, був викрадений сепаратистськими бандформуваннями в квітні 2014 року. Також за сприяння УГСПЛ ми випустили посібник щодо прав учасників АТО.

Ми сподіваємося на подальшу співпрацю у сфері захисту прав людини та протидії авторитарним політичним режимам»

У 2014 році Українська Гельсінська спілка з прав людини створила Адвокаційний центр (АЦ), головною метою якого є акцентування уваги влади, ЗМІ та громадськості на вирішенні проблемних питань у сфері прав людини.

ЗАКОН «ПРО ДОТРИМАННЯ ПРАВ І СВОБОД ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ»

Українська Гельсінська спілка з прав людини виступила одним з ініціаторів ухвалення Закону, що обіцяє захист більше ніж 400 тисячам осіб, які змушені були покинути свої домівки.

Закон надає внутрішньо переміщеним особам (ВПО) відповідні права: захист від дискримінації, примусового повернення та допомога з добровільним поверненням. Полегшує доступ до соціальної та економічної сфер, зокрема реєстрації місця проживання (що є необхідним для отримання банківських послуг та відкриття бізнесу), а також отримання допомоги у зв'язку з безробіттям.

ЕТАПИ ПРОСУВАННЯ ЗАКОНОПРОЕКТУ

У процесі роботи на першому етапі виникли серйозні труднощі, пов'язані з нерозумінням проблематики політичними колами і амбіціями окремих політиків у Верховній Раді минулого скликання.

Другий і третій етапи було успішно реалізовано.

На четвертому етапі Закон став розмінною монетою в процесі передвиборчих парламентських перегонів. Незважаючи на серйозний опір Кабінету Міністрів України закон було прийнято.

На п'ятому етапі якнайшвидшому підписанню Закону перешкоджали міжвідомчі розбіжності. Міністерство соціальної політики та Міністерство фінансів вимагали від Президента скористатися правом вето. Міністерство юстиції та Кабінет Міністрів України не мали чіткої позиції стосовно цього питання. Натомість Міністерство внутрішніх справ та Державна міграційна служба, а також інші міністерства підтримали прийнятий Закон.

Подолання всіх зазначених перешкод потребувало проведення з державними чиновниками, політиками і депутатами Верховної Ради відповідних переговорів. Так, за звітний період було здійснено понад 100 переговорів (окрім діяльності в робочій групі при АЦ (2 липня – 28 серпня 2014 рік) і парламентських комітетах).

Певний обсяг роботи було виконано, зокрема, спільно з офісом Омбудсмена. Разом з Кримською польовий місією з прав людини, Євромайданом SOS, Центром громадянських свобод, ГО «Право на захист» та Центром громадянської просвіти «Альменда» було організовано та проведено 4 прес-конференції (серпень – жовтень 2014 рік) з метою лобювання Закону. У перших двох прес-конференціях взяли участь представники Управління Верховного комісара ООН у справах біженців і народні депутати – Ірина Геращенко та Валерій Пацкан.

Крім того, за звітний період було організовано та проведено три акції протесту з залученням ЗМІ: дві акції біля Верховної Ради, організатором яких виступила УГСПЛ, та один пікет Кабінету Міністрів України, що відбувся 19 жовтня 2014 року за участі УГСПЛ.

Загальна кількість телеефірів (ексклюзивних інтерв'ю), присвячених проблематиці Закону, нараховує більше 30 випусків. Не менше 10 звітних інформаційних телесюжетів вийшло за підсумками прес-конференцій та акцій протесту. Більшість статей та інтерв'ю, розміщених з подачі АЦ за звітний період, стосувалась тематики лобювання Закону. Докладніше про медіа-охоплення адвокаційних акцій АЦ – в спеціальному розділі Звіту.

Робота над підзаконними актами (Постанови КМУ № № 505, 509, 595) триває з 22 листопада 2014 року. Силами АЦ ведеться робота з партнерськими НУО в робочих групах при Міністерстві соціальної політики та Комітеті Верховної Ради з прав людини.

ЗАКОН «ПРО ЛЮСТРАЦІЮ»

Робота над люстраційним законодавством розпочалась у квітні 2014 року, коли Харківська правозахисна група розробила законопроект «Про люстрацію». За ініціативи керівника Адвокаційного центру на телеканалі «Перший Національний» було організовано всеукраїнський телеміст, присвячений цій проблематиці. З квітня до липня 2014 року проводилися консультації і обговорення законопроектів. У вересні 2014 року було організовано робочу групу за участю АЦ, який надав ґрунтовний аналіз правок до Закону. З усіх запропонованих правок була прийнята тільки одна, яка передбачає виключення із списку посад, що підлягають люстрації, – посаду Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Висвітленню цієї проблематики в телепросторі України з боку АЦ було присвячено не менше 10 телеефірів, зокрема найбільш рейтингових ток-шоу.

Результат: прийнятий 16 вересня 2014 року Верховною Радою Закон не відповідає стандартам прав людини і викривлює сутність люстрації. Закон було прийнято під тиском перед виборами і з порушенням регламенту, в інтересах політичної доцільності. Закон вимагає значного вдосконалення. Робота над змінами триває.

ЗВЕРНЕННЯ ПРАВОЗАХИСНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЩОДО НЕОБХІДНИХ ЗМІН ДЛЯ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД

ЛЮСТРАЦІЯ

Ухвалення закону про люстрацію і проведення її за такими критеріями:

- **КПРС** Приналежність до керівництва обласних комітетів КПРС та ЦК КПРС, обласних комітетів ЛКСМУ та ЦК ЛКСМУ до 19 серпня 1991 року
- **КГБ** Приналежність до служби в 5-му управлінні КДБ УРСР та КДБ СРСР у якості штатних працівників та негласних агентів КДБ
- Грубі порушення прав людини та основоположних свобод у 1992–2014 рр
- Участь посадових осіб держави – чиновників 1 та 2 рангу в корупційних діях

СТОСОВНО СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ ЩОДО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ, ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА І ПРАВОЗАСТОСУВАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ В ЦЬЙ СФЕРІ

Експерти Адвокаційного центру УГСПЛ з жовтня 2014 року задіяні у роботі над змінами до законів: «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», «Про створення вільної економічної зони “Крим” та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України», «Про реєстрацію актів цивільного стану», працюють над скасуванням дискримінаційної постанови Національного банку України № 699, 810.

За звітний період проведено більше 40 зустрічей з депутатами Верховної Ради, політиками, держчиновниками, лідерами Меджлісу кримськотатарського народу Рефатом Чубаровим та Мустафою Джемілевим, з іншими членами Меджлісу, а також з громадськими активістами. Створено робочу групу, яка складається з експертів профільних громадських організацій та працює над проектом державної стратегії повернення АР Крим до складу України. Робоча група співпрацює з міжфракційною групою депутатів Верховної Ради по окупованих територіях. АЦ бере активну участь у роботі цієї групи.

Спільно з Державною прикордонною службою України створено робочу групу з підготовки підзаконних актів та усунення недоліків роботи прикордонників на адміністративному кордоні з АР Крим.

Діяльність щодо цієї кампанії АЦ здійснює в постійній взаємодії з Центром стратегічних справ, який веде низку стратегічних тяжб стосовно порушення прав людини на окупованих територіях – як з боку Росії, так і з боку України. Щоб проблема переслідування кримських татар набула більшого звучання, у грудні 2014 року було заплановано і підготовлено відповідну прес-конференцію, яку невдовзі було скасовано на прохання лідерів Меджлісу.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТУ З РОСІЄЮ

У межах цього напрямку було проведено не менше 20 переговорів і робочих зустрічей з депутатами Верховної Ради, політиками і держчиновниками з Адміністрації Президента протягом серпня – грудня 2014 року.

Результат: окремі ідеї та положення було взято до уваги представниками органів державної влади та міжнародними організаціями. Відповідна проблематика перебуває в процесі дослідження.

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ГРОМАДЯН З БОКУ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ПРИ ПЕРЕТИНАННІ КОРДОНУ З ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИМ КРИМОМ

Українська Гельсінська спілка з прав людини виступила на захист громадян України, котрі виїжджають з окупованого Криму. Так, отримано чимало звернень від постраждалих, які стверджували: «Від нас вимагають письмову довідку “Чому громадянин України хоче переміститися по Україні?” А при відсутності такої не гребують і паперовою “довідкою” з зображенням Григорія Сковороди». З метою вирішення проблеми 4 листопада 2014 року було проведено прес-конференцію «Як вітчизняні прикордонники наживаються на кримських українцях», результатом якої стало створення робочої групи з питань нормативного врегулювання та запобігання порушенням прав громадян з боку працівників Державної прикордонної служби України при перетинанні адміністративного кордону з тимчасово окупованим Кримом.

Робоча група розробила та підготувала пам'ятки, які було розміщено на прикордонних пунктах України, з інформацією про права та обов'язки громадян, котрі перетинають адміністративний кордон з АР Крим, та повідомлення про те, до яких дій можуть та не можуть вдаватися українські прикордонники.

Ще одним результатом роботи групи став розроблений документ «Порядок в'їзду і виїзду на тимчасово окуповану територію Криму», який передано на розгляд до Уряду.

Військовослужбовці Державної прикордонної служби України, під час перебування у потягах, повинні мати представницькі картки з інформацією про особу, що здійснює контроль

Усі дії пов'язані з вимаганням коштів прикордонниками за проходження прикордонного контролю є неправомірними

— ПЕРСОНАЛУ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ПРИКОРДОННОГО КОНТРОЛЮ ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

пропонувати подорожуючим особам вийти з купе та в тамбури вагонів

приймати будь-які речі (предмети) від осіб, що слідують у потягах

вимагати кошти за здійснення прикордонного контролю

вимагати будь-які письмові підтвердження мети поїздки громадян України

запитувати у громадян України, які проживають на території АР Крим, про наявність

З питань інформування про порушення з боку військовослужбовців Державної прикордонної служби України та з метою отримання консультацій
Служба «ДОВІРА» ☎ +380 44 527 63 63 цілодобово

У випадках неправомірного затримання чи перешкоджання з боку працівників ДПС України громадянам у в'їзді на територію АРК та виїзді з неї, та задля фіксації фактів порушень прав людини
«Кримська польова місія» ☎ +380 67 224 01 73

З правових питань та для отримання консультації щодо порядку в'їзду на територію АР Крим та виїзду з неї
Центр громадянської освіти «Альменда» ☎ +380 50 140 25 65

Пам'ятка розроблена юристами Української Гельсінської спілки з прав людини і Регіонального центру прав людини.
Матеріал підготовлено за узгодженням та при партнерстві з Державною прикордонною службою України.

Ukrainian
Helsinki
Human
Rights Union

Українська
Гельсінська
спілка
з прав людини

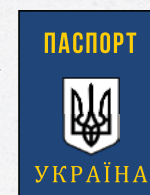
Програма розвитку ООН
в Україні

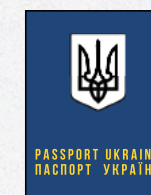
ПОРЯДОК В'ЇЗДУ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ТА ІНОЗЕМЦІВ НА ТЕРИТОРІЮ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ ТА ВИЇЗДУ З НЕЇ

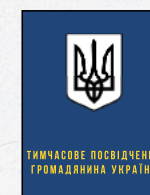
ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЗА ЯКИМИ ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ МОЖУТЬ В'ЇЗДЖАТИ НА ТЕРИТОРІЮ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ ТА ВИЇЗДЖАТИ З НЕЇ:

Паспорт громадянина України

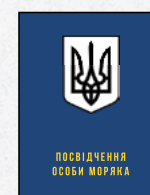
Паспорт громадянина України для виїзду за кордон

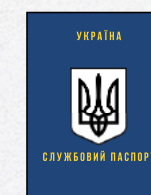
Тимчасове посвідчення громадянина України

Дипломатичний паспорт

Посвідчення особи моряка, посвідчення члена екіпажу

Службовий паспорт

Проїзний документ дитини

Громадяни України, які не досягли 14-річного віку, в'їжджають на територію АР Крим відповідно до частини другої ст. 313 Цивільного кодексу України лише за згодою батьків (усиновлювачів), опікунів та в їхньому супроводі або в супроводі осіб, які уповноважені ними, за такими документами:

У РАЗІ СЛІДУВАННЯ З ОБОМА БАТЬКАМИ:

- проїзний документ дитини
- паспорт громадянина України для виїзду за кордон одного з батьків, у який записана дитина (для дітей віком 5 і більше років в паспорт вклеюються та засвідчуються печаткою підрозділу ДМС їх фотокартки)
- паспорт громадянина України одного з батьків, в який записана дитина, та її свідоцтво про народження

У РАЗІ СЛІДУВАННЯ З ОДИМ З БАТЬКІВ:

- проїзний документ дитини та нотаріально посвідчена згода іншого з батьків
- паспорт громадянина України для виїзду за кордон того з батьків, з яким слідує дитина, із записом про дитину в цьому документі (для дітей віком 5 і більше років в паспорт вклеюються та засвідчуються печаткою підрозділу ДМС їх фотокартки), свідоцтво про народження дитини та нотаріально посвідчена згода іншого з батьків
- паспорт громадянина України того з батьків, з яким слідує дитина, із записом про дитину в цьому документі, свідоцтво про народження дитини та нотаріально посвідчена згода іншого з батьків

У РАЗІ СЛІДУВАННЯ З ІНШИМИ ОСОБАМИ:

- проїзний документ дитини та нотаріально посвідчена згода обох батьків

ДОКУМЕНТИ, ЯКІ НЕОБХІДНІ ІНОЗЕМЦЯМ ТА ОСОБАМ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА ДЛЯ В'ЇЗДУ НА ТЕРИТОРІЮ АР КРИМ ТА ВИЇЗДУ З НЕЇ:

- паспортний документ
- спеціальний дозвіл

Пам'ятка розроблена юристами Української Гельсінської спілки з прав людини і Регіонального центру прав людини.
Матеріал підготовлено за узгодженням та при партнерстві з Державною прикордонною службою України.

Ukrainian
Helsinki
Human
Rights Union

Українська
Гельсінська
спілка
з прав людини

Програма розвитку ООН
в Україні

БОРОТЬБА ЗА СКАСУВАННЯ ДИСКРИМІНАЦІЙНИХ ПОЛОЖЕНЬ ПОСТАНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ ЩОДО ОСІБ З КРИМСЬКОЮ РЕЄСТРАЦІЄЮ

Правозахисники звернулися до суду з вимогою скасувати протиправні положення, які містить Постанова НБУ № 669 щодо кримських українців, та наполягають на компенсації моральної шкоди в розмірі 16 тисяч гривень, оскільки кримчани обмежені в можливості користуватися основними банківськими послугами: відкриття рахунків, обмін валюти, здійснення виплат тощо. Було проведено низку прес-конференцій, присвячених цій темі.

УГСПЛ приєдналась до відкритого звернення правозахисних організацій з вимогою скасувати вищенаведену постанову НБУ.

У 2014 році розпочав роботу Аналітичний відділ Української Гельсінської спілки з прав людини, завданнями якого є: моніторинг законодавчої діяльності держави, здійснення моніторингових візитів до східних та південних областей України з метою фіксації порушень прав людини в Криму та на Сході; започаткування системи збору та аналізу інформації на базі інформаційної платформи в інтерактивному режимі; проведення громадської експертизи органів влади та підготовку «тіньових» звітів до міжнародних інституцій; організація спільних дослідницьких програм з університетами та науковими центрами.

Одним зі стартових викликів відділу стала участь в розробці першої за історію незалежної України Національної стратегії з прав людини, робота над якою досі триває.

НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ З ПРАВ ЛЮДИНИ

УГСПЛ спільно з офісом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини взяла активну участь в опрацюванні Національної стратегії у сфері прав людини, яку було створено Міністерством юстиції України. Проведено не менше 10 переговорів і робочих зустрічей з представниками офісу Омбудсмана, чиновниками Міністерства юстиції та Міністерства закордонних справ, представниками Адміністрації Президента, депутатами Верховної Ради протягом листопада – грудня 2014 року.

Результат: 15 грудня 2014 року розроблено проект Національної стратегії з прав людини. Роботу над Національною стратегією продовжено у 2015 році.

ПІДГОТОВКА «ТІНЬОВИХ ЗВІТІВ»

Аналітичним відділом було підготовлено альтернативні звіти щодо виконання Україною положень Конвенції проти катувань (UN CAT) та Європейської соціальної хартії.

РОБОТА ІЗ ЗАКОНОПРОЕКТАМИ

Аналітиками УГСПЛ було підготовлено коментарі до 19 дискусійних законопроектів, зареєстрованих комітетами Верховної Ради України.

ІНШІ АКТИВНОСТІ

Представники Аналітичного відділу взяли участь у розробці програми Платформи «Правозахисний порядок денний» та Меморандуму про створення коаліції «Заради миру на Донбасі».

ЗАПЛАНОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ

В межах діяльності Аналітичного відділу на 2015 рік заплановано таке:

- Розширення діяльності у сфері документування воєнних злочинів за рахунок залучення і підготовки волонтерів, налагодження системної діяльності громадських приймалень, посилення фахової спроможності моніторингових місій у південно-східних областях України.
- Завершення трьох досліджень в галузі правових проблем проведення АТО; заходи щодо реалізації прав членів профспілок, захисту прав пацієнтів психіатричних закладів. Планується проведення громадських експертиз за окремими напрямками діяльності Мінсоцполітики та МОЗу.
- Створення інтерактивної мапи порушень прав людини в Україні, а також започаткування баз даних щодо основних видів порушень прав людини.

ТЕНДЕНЦІЇ В СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ, ЩО СКЛАЛИ ОСНОВУ ЩОРІЧНОЇ ДОПОВІДІ «ПРАВА ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ 2014»

10 грудня 2014 року в Міжнародний день захисту прав людини правозахисники констатували: окупація Криму російськими військами, штучно організовані сепаратистські рухи на Сході, які поступово перетворилися на збройну агресію і повномасштабний військовий конфлікт з Російською Федерацією в Донецькій та Луганській областях, відсторонили проблеми прав людини на другий план. Про це йшлося під час презентації основних тенденцій в сфері прав людини в 2014 році. У заході взяли участь понад 80 учасників, серед яких: урядовці, представники посольств, міжнародних організацій та правозахисники. У цілому правозахисники відмітили: незважаючи на численні помилки, новій Адміністрації протягом 22 лютого – 30 листопада 2014 року вдалося подолати політичну та економічну кризи, заново створити боєздатні Збройні Сили та органи безпеки, створити та підготувати добровольчі загони міліції, які разом із Національною гвардією та спецпідрозділами МВС рятували країну, не допустити географічного поширення конфлікту з Російською Федерацією за межі Донбасу.

Досягненням є успішно проведені позачергові вибори Президента 25 травня та позачергові вибори парламенту 26 жовтня 2014 року. Успішнішою та ефективнішою стала співпраця урядових та муніципальних органів з громадськістю. Значного поширення та розвитку набула волонтерська діяльність, що продемонструвала кращі зразки громадської солідарності. Водночас військовий конфлікт, який забирає багато сил та коштів, інерція політичної системи, корупція в державних та місцевих органах влади, відсутність реформ не дають можливості для розвитку країни, яка зовсім недалеко відійшла від олігархічного режиму Януковича, і тому зберігаються численні загрози для прав людини та основоположних свобод.

МОНІТОРИНГОВІ ВІЗИТИ ДО ЗОНИ АТО

У 2014 році було здійснено три моніторингові візити до зони АТО, в рамках яких правозахисники відвідали низку населених пунктів, зокрема Лисичанськ, Слов'янськ та Маріуполь.

6-11 грудня 2014 року відбувся візит до зони АТО Моніторингової місії у складі представників Центру громадянських свобод та Офісу Уповноваженого Верховної Ради з прав людини за участі УГСПЛ. Метою моніторингу була оцінка ситуації в сфері дотримання прав дітей, збір інформації щодо фактів утримання заручників в населених пунктах: Костянтинівка, Северодонецьк, Рубіжне, Лисичанськ та Старобільськ. За підсумками візиту складено письмовий звіт з відео-, аудіо- та фотоматеріалами, який дозволяє чітко сформулювати проблеми і визначити точки докладання необхідних зусиль для зміни ситуації щодо порушення прав людини на краще.

За результатами візиту було оприлюднено письмові звіти з відео-, аудіо- та фотоматеріалами. Їх презентували на [прес-конференції](#) «Позасудові страти, катування та утримання

заручників на Луганщині в період окупації», під час якої було представлено свідчення очевидців та жертв насильства з боку незаконного озброєного угруповання «ЛНР» на півночі Луганської області (Северодонецьк, Лисичанськ, Рубіжне) в період окупації регіону. Правозахисники наголосили, що держава має більше уваги приділяти моніторингу ситуації з правами людини на Сході країни. Учасники прес-конференції закликали владу опікуватись не лише військовими полоненими, а й цивільними.

Моніторингові звіти:

- [Щодо стану дотримання прав дітей в державних установах, навчальних закладах Донецької та Луганської областей.](#)
- [«Хімічний трикутник» Луганщини під час окупації: заручники, катування та позасудові страти.](#)

МОНІТОРИНГ ТА АДВОКАЦІЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ МІЖНАРОДНИХ ІНСТАНЦІЙ В УКРАЇНІ

У 2014 році Українська Гельсінська спілка з прав людини розпочала проект, в межах якого передбачено моніторинг та дослідження причин невиконання чи неефективного виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини та інших міжнародних інституцій.

Експерти мають виявити основні причини порушення Україною міжнародних зобов'язань та запропонувати Уряду ефективні шляхи вирішення цієї проблеми.

КРИМСЬКА ПОЛЬОВА МІСІЯ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Експерти Української Гельсінської спілки з прав людини беруть активну участь у роботі Кримської польової місії з прав людини (КПМ), зокрема в процесі підготовки щомісячних [оглядів ситуації по Криму](#).

Триває активна співпраця між КПМ та Фондом стратегічних справ УГСПЛ щодо юридичної та інформаційної підтримки жертв порушень прав людини, виявлених під час моніторингу.

Наразі Українська Гельсінська спілка з прав людини підтримує дві стратегічні справи щодо заборони в'їзду в окупований Крим представникам Меджлісу кримськотатарського народу – Ісмету Юкселю та Рефату Чубарову. Стосовно останнього було підготовлено та подано заяву до Європейського суду з прав людини. Справа Ісмета Юкселя розглядається російським судом. Відповідачем у ньому є Федеральна служба безпеки Росії – структура, яка заборонила в'їзд.

Аркадій Бущенко, виконавчий директор Української Гельсінської спілки з прав людини, зазначає: «Влада Російської Федерації не надала жодних обґрунтованих доказів того, що вказані особи представляють загрозу безпеці, громадському порядку чи здоров'ю населення. Крім того, жертвам депортації з Криму не надано і письмового обґрунтованого рішення з викладенням причин заборони в'їзду. Всі законні вимоги про отримання цих рішень досі ігноруються Росією».

Фонд стратегічних справ УГСПЛ створений з метою надання кваліфікованої правової допомоги жертвам порушень прав людини у справах, що мають стратегічне значення. У 2014 році експерти Фонду почали роботу над справами щодо порушень прав людини на території тимчасово окупованого Криму. За цей рік було направлено близько п'яти стратегічних справ до Європейського суду з прав людини, частина яких стосується таких гострих питань, як свобода слова, мирних зібрань та пересування.

ПРОЕКТ «В'ЯЗНІ ВІЙНИ»

Українська Гельсінська спілка з прав людини розпочала проект зі звільнення полонених «В'язні війни». У межах проекту протягом 2014 року було подано більше 160 заявок за Правилком 39 до Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ). Стосовно майже всіх цих справ досі триває комунікація з Європейським судом, Урядом України та Урядом Росії. Близько 80 осіб, родичам яких надавалася допомога в рамках проекту, було звільнено з полону.

Починаючи з жовтня 2014 року УГСПЛ розпочала співпрацю з редакторською командою Інформаційного дайджесту системи безоплатної допомоги в Україні. Спільними зусиллями [в дайджесті](#) було створено новий підрозділ – «Європейська практика правового захисту», де юристи Української Гельсінської спілки розміщують свої аналітично-правові матеріали.

СТРАТЕГІЧНІ СПРАВИ, ВИГРАНІ У 2014 РОЦІ

Європейський суд захистив право українців на страйк

Тривалий час профспілки залізничників, лікарів, держслужбовців намагалися визнати страйк законним інструментом захисту трудових прав, зустрічаючись з наполегливою протидією Уряду. Зрештою, їм це вдалося. І в цьому їм допомогла Українська Гельсінська спілка з прав людини. У жовтні 2014 року Європейський суд з прав людини ухвалив рішення по справі «Веніамін Тимошенко та інші проти України» та визнав важливість захисту Конвенцією права на страйк, зокрема для авіаційних компаній.

За словами програмного директора УГСПЛ [Максима Щербатюка](#), правозахисники не могли не долучитися до захисту, тому що бачили, як ця справа може змінити не лише українське законодавство, а і мати вплив на міжнародному рівні: «Ця справа є особливою як в національному контексті, так і за межами нашої країни. З одного боку, Європейський суд з прав людини визнав, що українське законодавство, яке гарантує права профспілок та працівників у транспортній сфері, є неякісним. Це обставина для того, щоб наш уряд вніс законодавчі зміни, які б дозволяли проводити страйки. Ми будемо робити все від нас залежне, щоб ці законодавчі зміни було зроблено. З іншого боку, – тепер суд може посилатися на рішення Європейського суду, яке стає частиною нашого національного законодав-

ства. Якщо відповідні положення будуть закріплені в законі, суди отримають більш вагомі причини не забороняти страйк».

Європейський суд визнав, що підприємця майже рік незаконно тримали у психіатричній лікарні

В Україні людина практично не має шансів оскаржити насильницьке поміщення до психіатричної лікарні. До такого висновку дійшов [Європейський суд з прав людини, ознайомившись з заявою Анатолія Руденка](#). Лікарі Дніпропетровської психіатричної лікарні визнали 52-річного підприємця психічно хворим та направили на примусове лікування.

Найцікавішим є те, що попередній висновок за підписом тих самих лікарів був протилежний: «Анатолій Руденко не потребує примусового лікування». Ніяких аргументів, чому рекомендації щодо тієї ж людини протягом короткого часу настільки різняться, медики не надали. Врешті-решт пан Руденко майже рік провів у психіатричній лікарні, не маючи змоги оскаржити своє перебування чи провести незалежну експертизу.

Після «звільнення» від примусового лікування Анатолій Руденко звернувся до Української Гельсінської спілки з прав людини, юристи якої організували для нього незалежну експертизу. Висновок медиків був одностайним – чоловік не потребував примусового лікування.

Експерти правозахисної організації також надали допомогу у веденні справи в Європейському суді з прав людини, який визнав порушення Україною статті 5 Європейської конвенції з прав людини – права на свободу та особисту недоторканість.

Європейський суд зазначив, що Анатолій Руденко повністю залежав від органів влади, які вирішили не проводити незалежну експертизу та позбавили заявника шансів довести свою адекватність. Крім того, національні суди, які ухвалювали рішення про примусову госпіталізацію пана Руденка, позбавили його змоги взяти участь у судових засіданнях та захищати себе, оскільки лікарі вирішили, що відвідувати засідання він не може.

Європейський суд з прав людини присудив заявнику компенсацію в розмірі 18 тисяч євро.

Шахтар-пенсіонер відсудив у держави дві тисячі євро за невиконання Гірничого закону

82-річний мешканець Горлівки, який 13 років пропрацював шахтарем, [відсудив у Європейському суді з прав людини дві тисячі євро](#) за відмову держави компенсувати його витрати на комунальні послуги.

Згідно ст. 43 Гірничого закону, працівники, які пропрацювали на важких роботах і роботах з небезпечними та (або) шкідливими умовами праці більше десяти років, мають право на компенсацію оплати електроенергії, газу та центрального опалення житла.

Коли чоловік захотів отримати передбачені законом гроші, вповноважені органи зазначили, що хоча право в законі є, механізмів його виконання не існує. І Володимиру Будченко доведеться чекати, коли Кабінет Міністрів такий механізм створить. Такої ж думки притримувались і вітчизняні суди всіх інстанцій.

Європейський суд не погодився з аргументами українських судів, визнав порушення Україною права власності та зобов'язав державу сплатити пану Будченко компенсацію в розмірі двох тисяч євро.

Верховний суд України поставив крапку в справі Веренцова

Верховний суд України нарешті відновив справедливість в справі Олексія Веренцова та визнав, що міліція та суди порушили його право на свободу мирних зборів. Щоправда знадобилося для цього три роки судової тяганини та рішення Європейського суду з прав людини.

Олексій Веренцов отримав три доби адмінарешту за проведення мирної акції під прокуратурою м. Львова та відмову підкоритися міліціонерам, які вимагали захід припинити. Таке рішення прийняв Галицький районний суд м. Львова, не допустивши в судове засідання адвоката Веренцова. Згодом стало відомо, що Львівський апеляційний суд теж вважає, що на мирні зібрання потрібен дозвіл влади.

Європейський суд з прав людини зазначив, що справа Веренцова «виявляє структурну проблему, а саме – законодавчу прогалину стосовно свободи мирних зібрань, яка залишається в Україні з часів розпаду Радянського Союзу» та запропонував Україні розробити законодавство про мирні зібрання і присудив постраждалому компенсацію в розмірі шести тисяч євро.

Після рішення Європейського суду Верховний суд України скасував постанови львівських судів та остаточно закрити адміністративне провадження щодо Олексія Веренцова.

Справа Олексія Веренцова була підтримана Фондом стратегічних справ УГСПЛ.

У 2015 році пріоритетним для Фонду стратегічних справ стане надання правової підтримки мирному населенню, постраждалому в наслідок бойових дій на Сході країни. Також особливу увагу буде приділено справам, що стосуються захисту представників ЛГБТ-спільноти від дискримінації; права на свободу осіб, що перебувають в психіатричних лікарнях на примусовому лікуванні; захисту осіб від свавілля банків.

СПІВПРАЦЯ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ ЦЕНТРОМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ (ЕНРАС)

У 2014 році команда одного з найбільш відомих у світі експертів в сфері Європейського суду Філіпа Ліча розпочала співпрацю з адвокатами Української Гельсінської спілки з прав людини. Юристи разом працюють над справами громадських активістів, які були в поло-

ні сепаратистів у Слов'янську. Заяви щодо них вже подані до Європейського суду з прав людини.

Британський професор Ліч є автором та співавтором понад 40 книг та статей на тему прав людини та судочинства Європейського суду, зокрема популярного в Україні посібника «Звернення до Європейського суду з прав людини». На його рахунку безліч перемог справ, заслуханих у Європейському суді.

Михайло Тарахало, директор відділу стратегічних справ УГСПЛ, вважає, що таке підкріплення суттєво додає заявникам шансів на перемогу.

ПЕРЕКЛАДИ РІШЕНЬ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ

У 2014 році УГСПЛ було перекладено понад 40 корисних для юристів матеріалів, серед яких: рішення, інформаційні бюлетені, прес-релізи Європейського суду з прав людини тощо. Матеріали публікуються на сайті Фонду стратегічних справ precedent.in.ua.

МЕРЕЖА ГРОМАДСЬКИХ ПРИЙМАЛЕНЬ УГСПЛ

Громадські приймальні УГСПЛ – унікальна мережа організацій, діяльність яких спрямована на допомогу людям у захисті їхніх прав та досягненні позитивних змін у сфері прав людини в країні.

Метою діяльності приймалень є:

1. Надання безоплатної правової допомоги (як консультацій, так і представництво в судах), особливо у ситуаціях, які стосуються порушень прав людини.
2. Проведення інформаційно-просвітницьких заходів для підвищення рівня правових знань та правової культури населення.
3. Сприяння здійсненню позитивних змін у сфері прав людини – як на локальному, так і на всеукраїнському рівнях, зокрема через пошук та ведення стратегічних справ.

Громадські приймальні УГСПЛ часто є центрами прав людини в регіоні, де вони функціонують і відіграють важливу роль у діяльності місцевої громади.

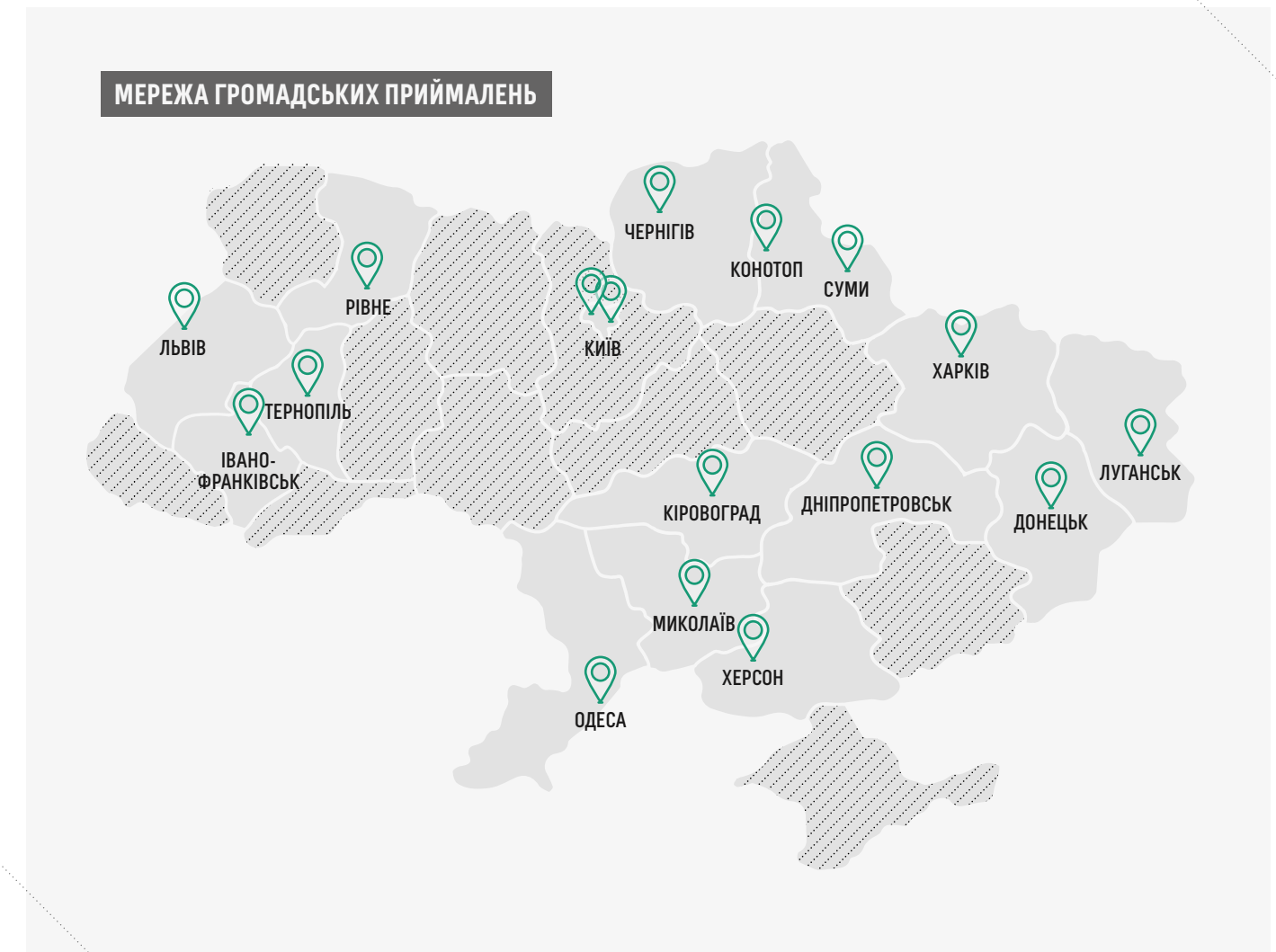
Приймальні працюють за єдиними стандартами діяльності щодо обліку звернень і консультацій, порядку та процедур діяльності, а також мають стандарти якості надання правової допомоги.

У 2014 році мережа налічувала 17 приймалень, що розташовані в Херсоні, Харкові, Чернігові, Кіровограді, Львові, Миколаєві, Луганську, Донецьку, Тернополі, Конотопі (Сумська область), Сумах, Житомирі, Дніпропетровську, Івано-Франківську, Рівному та Києві.

Стратегія розвитку мережі громадських приймалень УГСПЛ передбачає створення приймалень у кожному обласному центрі України, а також подальше підвищення їхньої ролі як регіональних центрів з прав людини.

У цьому році до мережі приймалень звернулися та отримали допомогу близько 14 тисяч осіб, що є найбільшою річною кількістю людей, яким приймальні допомогли за всі роки існування мережі.

Крім того, вперше було проведено більше 200 інформаційних та просвітницьких заходів, присвячених правам людини. Це дало можливість донести інформацію стосовно захисту прав людини до великої кількості людей в Україні.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА «РОЗУМІЄМО ПРАВА ЛЮДИНИ»

У 2014 році Національна освітня програма «Розуміємо права людини», окрім «традиційної» освітньої діяльності з прав людини для різних цільових груп, сконцентрувалась і на нових викликах, які з'явилися у зв'язку з окупацією та військовими діями на Сході країни.

Проведено Літню молодіжну школу з прав людини, участь у якій взяли 27 молодих людей з усіх регіонів України, яка стала не лише викликом, пов'язаним з адаптуванням програми до нових реалій окупації і військового конфлікту, а і започаткувала серію навчальних заходів та діяльності з розбудови мереж.

Розпочато системну роботу з підготовки правозахисників та громадських активістів щодо захисту прав людини у контексті роботи з переселенцями, проведення заходів з документування порушень прав людини у окупованій зоні та зоні АТО. Всього у навчальних заходах програми взяло участь близько 300 осіб з усіх областей України. Проведені заходи не тільки допомогли громадським організаціям адаптуватися до нових умов, а і забезпечили якісне зростання організаційного та експертного потенціалу.

Так, 6-12 грудня 2014 року відбулась Всеукраїнська школа «Права людини та громадянська активність», 14-20 грудня 2014 року пройшов семиденний семінар «Підготовка та реалізація громадських ініціатив на підтримку Сходу України та Криму», 17-18 лютого у Івано-Франківську відбулись Навчально-стажувальний візит та II Всеукраїнська науково-практична конференція з питань юридичного та соціального супроводу внутрішньо переміщених осіб в Україні.

Заходи, що проводилися у межах кампанії, не тільки допомагали фаховому зростанню організацій громадянського суспільства, правозахисних ініціатив, підвищували освітній та експертний рівень їх членів, але й згенерували 14 проектів та ініціатив, спрямованих на вирішення проблем, що виникають з дотриманням прав людини на локальному рівні.

Тематика проектів різноманітна, але всі вони спрямовані на розв'язання проблем дотримання прав людини та вирішення питань, пов'язаних із ситуацією на Сході України та в АР Крим. Зокрема, йдеться про інформування громад прифронтових територій щодо методів контролю та впливу на органи влади з метою забезпечення функціонування систем водопостачання (у тому числі – резервних) на випадок збройного конфлікту. Так, у Северодонецьку запущено «Громадський троллейбус» – унікальну методичку передачі даних, яка в доступний спосіб повідомляє актуальну і соціально значущу інформацію як для ВПО, так і для місцевого населення, гостей міста. Є і проекти, спрямовані на розробку програм підтримки та адаптації сімей учасників бойових дій в зоні АТО, підвищення інформаційної грамотності молоді через навчання молодих лідерів методам самостійного розпізнавання продуктів зовнішньої пропаганди, проекти щодо паспортизації засуджених. Географія проектів широка: у Нікополі планується сконцентруватися на протидії домашньому насильству, у Держинську – питаннях ромської громади, на Закарпатті – розв'язанні проблем захисту прав воїнів АТО тощо.

Освітні заходи не тільки заповнювали прогалини у знаннях та навичках громадських лідерів, але й створювали умови до мережування та планування спільних дій і кампаній. Зокрема, було створено мережу з семи громадських центрів юридичної та інформаційної допомоги, яка розпочала свою роботу у Ужгороді, Тростянці, Держинському, Тернополі, Нікополі, Хмельнику та Чернігові. Як результат – модернізовано систему стажувань. Для молодих правозахисників з'явилась можливість отримати досвід роботи в громадських організаціях, які є лідерами правозахисного руху України.

Значною подією для закладів офіційної системи освіти стала мандрівна методична виставка «Кожен має право знати свої права», яка відбулась у Хмельницькій, Чернігівській, Дніпропетровській, Івано-Франківській областях та Києві. Експозиція охопила близько 25 тисяч відвідувачів, з якими працювали біля 150 старшокласників, попередньо підготовлені як гіді.

Значною подією стало відкриття Освітнього дому прав людини в Чернігові – своєрідного тренінгового та ресурсного центру для активістів і організацій, які працюють в області захисту прав людини.

ОСВІТНІЙ ДІМ ПРАВ ЛЮДИНИ – ЧЕРНІГІВ

У 2014 році офіційно відкрився перший в Україні Освітній дім прав людини (ОДПЛ-Чернігів) – ресурсний центр, що надає послуги з навчання, проведення громадських кампаній, а також тимчасового проживання правозахисників та громадських активістів. Одним з його засновників є Українська Гельсінська спілка з прав людини.

Для реалізації проекту в с. Количівка під Черніговом було придбано будинок, площею понад 500 м². Серед засновників ОДПЛ-Чернігів – громадські організації Ужгорода, Луганська, Чернігова, Криму.

За словами голови правління ОДПЛ-Чернігів Сергія Бузова, Освітній дім прав людини – не просто будинок для проведення тренінгів, школи з прав людини, перебування осіб, які за певних причин потребують тимчасового притулку. Дім – це передусім консолідована співпраця однодумців – громадських активістів, кількість яких постійно зростає. Це можливість і ресурс для розвитку та підтримки громадських ініціатив у сфері прав людини для всієї України.

Протягом року на базі ОДПЛ-Чернігів відбулось сім освітніх заходів на тему прав людини, в яких взяли участь понад 185 учасників. Будинок прихистив двох біженців-правозахисників з країн СНД.

Українська Гельсінська спілка з прав людини протягом 2014 року передала для облаштування Освітнього дому 775 622 грн. У рамках проекту USAID «Права людини в дії», який реалізує УГСПЛ, на обладнання будинку було виділено 113 392 грн.

▲ Дім прав людини до

▲ Дім прав людини після

НАВЧАННЯ СУДДІВ ТА АДВОКАТІВ

УГСПЛ проводить активну роботу з залучення адвокатів до захисту прав людини, зокрема в межах програми Мережі будинків прав людини «Міжнародне право для захисту суспільних інтересів».

Варто зазначити, що інтерес адвокатів до тематики прав людини значно підвищився, про що свідчить конкурс на новий курс Дистанційного навчання адвокатів правам людини – більше 10 осіб на місце. Через що для України було збільшено кількість учасників курсу – з 25 до 40 осіб.

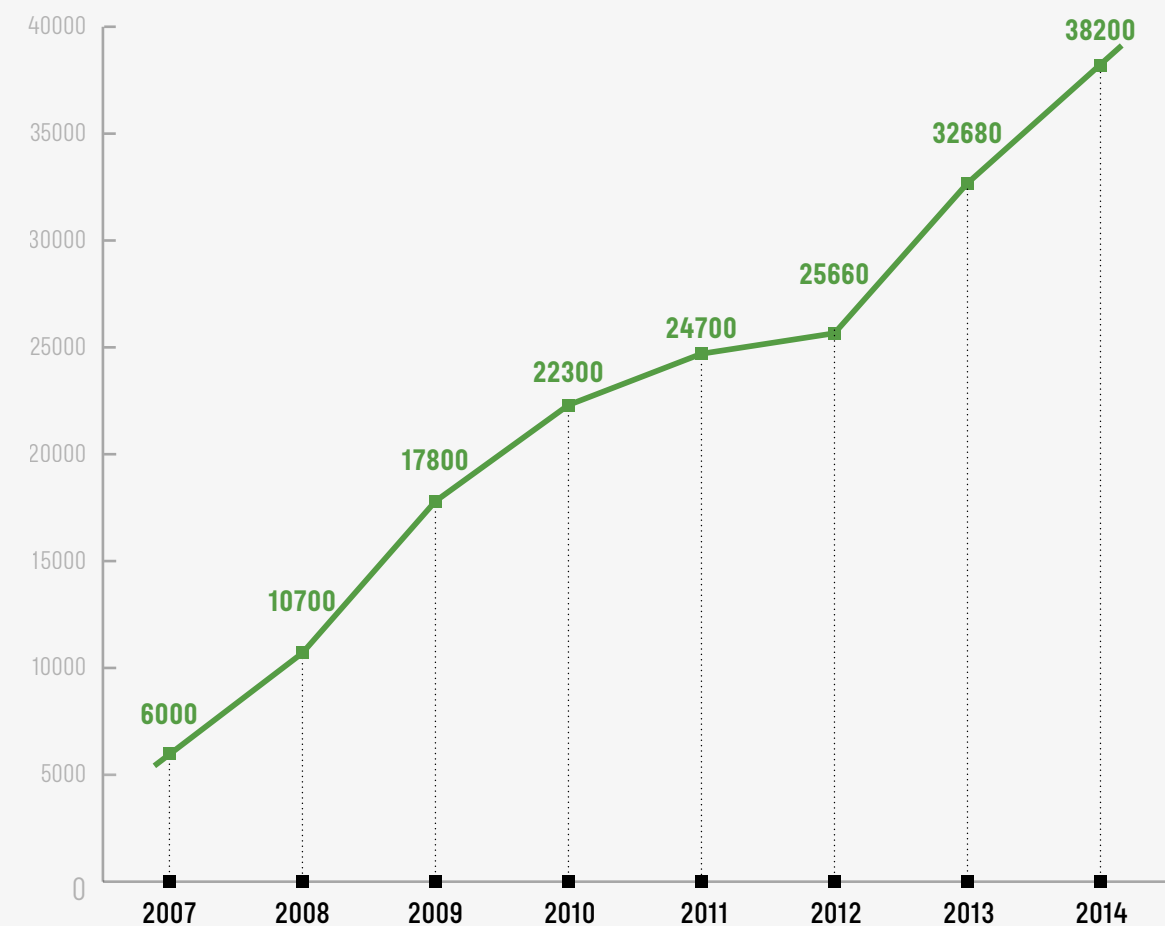
У 2014 році УГСПЛ спільно з Всеукраїнським благодійним фондом «Право на захист» розробили та провели низку тренінгів для суддів адміністративних судів та адвокатів безоплатної правової допомоги. Тематика тренінгу – «Застосування Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод в справах про видворення, екстрадицію та відмову в наданні захисту шукачам притулку». У його розробці та проведенні взяли участь експерти – випускники освітніх програм УГСПЛ.

МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ DOCUDAYS UA

Метою фестивалю є залучення українського суспільства до відкритого діалогу про права людини, зміцнення загальнолюдських цінностей та верховенства права, розуміння людської гідності як найбільшої цінності, спонукання громадян України на захист прав людини і запобігання авторитаризму та диктатури в Україні, боротьба з корупційною ідеологією.

На XI Docudays UA були представлені 72 фільми (37 з них взяли участь у конкурсі) з 32 країн: Швеції, Австралії, Австрії, Бельгії, Болгарії, Великобританії, Данії, Естонії, Єгипту, Ізраїлю, Ірану, Італії, Канади, Лівану, Литви, Нідерландів, Німеччини, Норвегії, ОАЕ, Польщі, Росії, Румунії, Сербії, США, Чехії, Чилі, Фінляндії, Франції, Хорватії, Швейцарії та України.

КІЛЬКІСТЬ ВІДВІДУВАЧІВ ФЕСТИВАЛЮ DOCUDAYS.UA

Після перегляду відеофільмів відбулись обговорення і дискусії, що проходили за участю авторів і правозахисників, представників громадських організацій, митців, журналістів.

У подіях фестивалю взяли участь понад 803 учасника з України (у 2013 році – 505): експерти з прав людини та активісти, лідери молодіжних громадських організацій, партнери фестивалю з регіонів України, громадські діячі, журналісти та ін. Незважаючи на сумніви, дезінформацію, а подекуди страх, 63 іноземних гостей прилетіли до Києва, серед них: режисери, продюсери, експерти, адвокати та ін. (у 2013 році – завітало 49 осіб).

МАНДРІВНИЙ ФЕСТИВАЛЬ

У 2014 році Мандрівний Docudays UA відвідав 245 міст і селищ у 23 областях України, а також у Криму (у 2013 році – 231 місто й селище). На події Мандрівного фестивалю у 2014 році завітало 104 тисячі 250 глядачів, 80 % серед них – молодь (у 2013 – 134 тисячі глядачів).

Кількість глядачів Мандрівного фестивалю документального кіно про права людини зменшилася на окупованих територіях – у Криму, Донецькій і Луганській областях. В інших областях України популярність фестивалю зростає: кількість міст і селищ, де пройшов фестиваль, збільшилася порівняно з минулим роком на 14 населених пунктів.

Українська Гельсінська спілка з прав людини – неполітична, неприбуткова та незалежна громадська організація. Вся наша діяльність спрямована на захист жертв порушень прав людини або попередження таких порушень у майбутньому.

Ми ніколи не беремо плату за надану допомогу. З однієї сторони, більшість жертв порушень прав людини, з якими ми працюємо, не спроможні платити за таку допомогу. З іншої, – оплата фактично заборонена чинним законодавством.

Проте наша професійна діяльність вимагає витрачання значних ресурсів, пов'язаних з поточними видатками організації та виплатами зарплатні її працівникам.

Якщо Ви поділяєте наші погляди і бажаєте підтримати нашу діяльність, будемо вдячні за добровільні пожертви.

Усі зібрані кошти будуть спрямовані на захист жертв порушень прав людини, котрі не в змозі захищати себе самостійно. Доцільність використання коштів перевіряється Ревізійною комісією та незалежними аудиторами.

Усі благодійники, незалежно від суми наданої благодійної пожертви, отримують щорічний змістовний та фінансовий звіт Української Гельсінської спілки з прав людини, а також інформацію щодо напрямів витрачання наданих коштів.

Ми просимо усіх благодійників повідомляти нас про розмір своєї пожертви та час її внесення будь-яким доступним способом (телефоном, поштою тощо). Також просимо зазначити, чи бажаєте Ви отримувати відповідні звіти, чи погоджуєтесь на оприлюднення інформації про пожертвування.

У разі потреби (наприклад, з метою зменшення податків тощо) можемо підготувати усі необхідні документи щодо підтвердження наданої Вами благодійної допомоги: для юридичних осіб до суми валових витрат включається допомога неприбутковим організаціям у розмірі, що перевищує два відсотки, але не більше п'яти відсотків оподаткованого прибутку попереднього звітного року (стаття 5.2.2 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»).

РЕКВІЗИТИ ДЛЯ ПЕРЕРАХУНКУ ДОБРОВІЛЬНИХ ПОЖЕРТВ

Платіж в Україні:

Одержувач: ГС «Українська Гельсінська спілка з прав людини»
 Рахунок: 2600 30111 51 801
 Банк: Подільське відділення ПАТ «Укрсоцбанк»
 МФО: 300023
 ЄДРПОУ: 26581566
 Призначення платежу: Благодійна допомога.

Платіж із закордону:

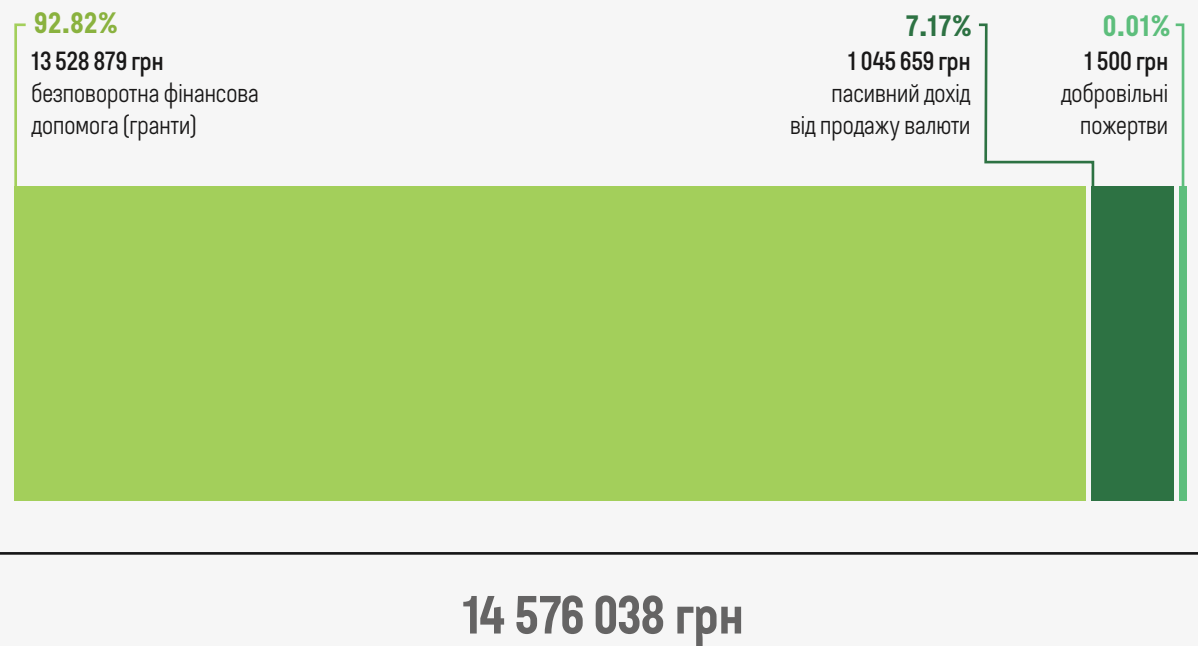
Details of payment in Euro

Bank name: PODOL Branch of PJSC "UKRSOTSBANK"
 Bank address: Sagaydachny str. 22/1, Kyiv, 04070 Ukraine
 Bank account holder: Ukrainian Helsinki Human Rights Union
 Bank account number: 2600 30111 52 617
 SWIFT code: UKRSUAUX
 Correspondent bank:
 Bank name: Commerzbank AG
 Bank address: Frankfurt am Main, Germany
 Bank account number: 400886615401
 SWIFT code: COBADEFF

Details of payment in USD

Bank name: PODOL Branch of PJSC "UKRSOTSBANK"
 Bank address: Sagaydachny str. 22/1, Kyiv, 04070 Ukraine
 Bank account holder: Ukrainian Helsinki Human Rights Union
 Bank account number: 2600 70111 52 583
 SWIFT code: UKRSUAUX
 Correspondent bank:
 Bank name: Commerzbank AG
 Bank address: Frankfurt am Main, Germany
 Bank account number: 400886615400
 SWIFT code: COBADEFF

НАДХОДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ

Міжнародний фонд «Відродження» (МФВ)

- Грантова угода № 48543 на цілі проекту «Підвищення правової обізнаності населення шляхом підготовки та випуску відео матеріалів на правозахисну тематику». Отримано 80 000,00 грн.
- Грантова угода № 47936 на цілі проекту «Розвиток стратегічного судового захисту у галузі прав людини як інструмента впливу на правову систему України». Отримано 159 900,00 грн.
- Грантова угода № 48539 на цілі проекту «Консолідація правозахисної спільноти в Україні, Росії, Азербайджані, Білорусії та Молдові». Отримано 29 000,00 грн.
- Грантова угода № 48665 на цілі проекту «Підвищення спроможності мережі центрів правової допомоги». Отримано 110 040,00 грн.

5. Грантова угода № 48824 на цілі проекту «Посилення спроможності організацій, які здійснюють правозахисну діяльність у Донецькій та Луганській областях». Отримано 160 000,00 грн.

Всього отримано від МФВ: 538 940,00 грн.

Фундація «Інститут відкритого суспільства» (OSI-ZUG)

1. Грантова угода № OR2013-07623 на часткову інституційну підтримку УГСПЛ у 2012-2015 рр. (рік 2 з 3). Отримано 593 920,80 грн (\$ 50 000,00).
2. Грантова угода № OR2014-12244 на часткову інституційну підтримку УГСПЛ у 2012-2015 рр. (рік 3 з 3). Отримано 792 719,80 грн (\$ 50 000,00).

Всього отримано від OSI-ZUG: 1 386 640,60 грн.

SIDA, представлене Посольством Швеції в Україні

Грантова угода № 55070039 на загальну підтримку УГСПЛ у 2013-2016 роках.
Всього отримано 6 725 179,70 грн (3 848 960,00 SEK).

Агентство США з міжнародного розвитку (USAID)

1. Угода № AID-121-A-14-00004 на цілі проекту «Реагування на порушення прав людини та посилення спроможності громадян та правозахисників в Україні». Отримано 2 254 234,33 грн (\$ 158 956,00).
2. Угода з Кімонікс Інтернешнл Інк. № FAIR-STA-UHH-31 на цілі проекту «Моніторинг та адвокація ефективного виконання рішень міжнародних інстанцій в Україні». Отримано 33 590,00 грн.

Всього отримано від USAID: 2 287 824,33 грн.

Національний Фонд демократії (NED)

1. Грантова угода № 2013-412.0 на цілі проекту «Звіт про права людини в Україні», 2013 р. Отримано 54 773,00 грн (\$ 5 000,00).
2. Грантова угода № 2014-753.0 на цілі проекту «Інформаційно-правові центри громад». Отримано 199 113,09 грн (\$ 15 058,00).

Всього отримано від NED: 253 886,09 грн.

Фонд Чарльза Стюарта Мотта

Грантова угода № 2006-00484.03 на загальні цілі УГСПЛ. **Отримано 1 182 852,23 грн (\$ 75 000,00).**

Представництво Європейського Союзу в Україні (ЄС)

1. Субгрантова угода з ВБФ «Право на захист» № 2013/334-08 в рамках проекту «Адвокасі та покращення спроможності уряду у сфері міграції». Отримано 558 105,00 грн.
2. Субгрантова угода з Харківською правозахисною групою №EIDHR/2014/343-222 в рамках проекту «Международное право в правозащитной деятельности». Отримано 184 908,00 грн.

Всього отримано від ЄС: 743 013,00 грн.

Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН)

1. Грантова угода № DHRP-GA-SL-13-01 на цілі проекту «Підтримка стратегічного судового захисту в Україні». Отримано 181 755,00 грн.
2. Грантова угода № DHRP-GA-HR-2014-08 на цілі проекту «Україна – Криму: інформаційно-правова допомога кримчанам». Отримано 135 514,50 грн.

Всього отримано від ПРООН: 317 269,50 грн.

Регіональний екологічний центр (REC, Молдова)

Угода від 7 липня 2014р. в рамках проекту «Розширення участі НУО у процесі виконання рішень ЄСПЛ у Східній Європі та на Південному Кавказі». **Отримано 29 394,64 грн (1 768,00 €).**

Фундація Будинку Прав Людини

Грантова угода №P137-04-2014 на цілі проекту «Міжнародне право в правозахисній діяльності. Електронне навчання правам людини для юристів». **Отримано 63 879,14 грн (4 000,00 €).**

Добровільне пожертвування

Добровільні пожертвування приватних осіб. Отримано **1 500,00 грн.**

ВИТРАТИ ОРГАНІЗАЦІЇ**9 163 471 грн / 78%**

програмна діяльність

2 645 428 грн / 22%

адміністративні витрати

11 808 899 грн**РУХ КОШТІВ ОРГАНІЗАЦІЇ У 2014 р.**

Залишок на 01.01.2014 р.	2 457 374,21 грн
Надходження	13 530 379,23 грн
Пасивний дохід від продажу валюти	1 038 565,78 грн
Витрати	11 808 898,95 грн
Залишок на 01.01.2015	5 217 420,27 грн

СТРУКТУРА ВИТРАТ ОРГАНІЗАЦІЇ**Програмна діяльність**

Діяльність громадських приймалень	2 506 536,58 грн	21,2 %
Стратегічні справи	2 070 848,12 грн	17,5 %
Аналітика	1 456 416,27 грн	12,3 %
Навчання з питань прав людини	2 013 198,59 грн	17,0 %
Адвокація	677 478,16 грн	5,7 %
Діяльність мережі та організаційний розвиток	438 993,26 грн	3,7 %
Всього:	9 163 470,98 грн	77,6 %

Адміністративні витрати

Заробітна плата та гонорари	1 807 035,22 грн	15,3 %
Оренда офісу та комунальні платежі	142 356,00 грн	1,2 %
Зв'язок	46 344,21 грн	0,4 %
Обладнання та матеріали	373 202,10 грн	3,2 %
Книги, періодика, бази даних	30 342,00 грн	0,3 %
Зовнішні аудит та оцінка	97 230,00 грн	0,8 %
Інше	148 918,44 грн	1,3 %
Всього:	2 645 427,97 грн	22,4 %

Публікація підготовлена за підтримки Фондації «Інститут відкритого суспільства» у співпраці з Ініціативою прав людини фундацій «Відкритого Суспільства»

У звіті використані фотографії Центру інформації про права людини.
Дякуємо колегам за надані матеріали

Адреса:

04070, м. Київ, вул. Фролівська, 3/34,
3-й поверх (метро Конtrakтова площа)

Адреса для листування:

УГСПЛ, прізвище особи, на яку
адресується лист, а/с 100, м. Київ, 04071
Телефон: 044 417 41 18
Електронна пошта: office@helsinki.org.ua

facebook.com/ugspl

twitter.com/ugspl

Формат: 60x90/8

Папір офсетний

Гарнітура «Lora»

Тираж 500 пр.

Надруковано